

Az Arany Páva után

Az Arany Páva televíziós verseny után érdemes a versennyel és e verseny hazai visszhangjával foglalkozni. Valójában az Arany Páváról nem szólhatunk úgy, hogy előbb ne tegyünk említést az előző, több éven át tartó, nagy hazai énekes-népzenei vetélkedőről, a *Röpülj Páváról*. A Röpülj Páva megszervezése is, mint az Arany Pávaé a Televízió munkatársainak, *Fellegi Tamásnak*, *Lengyelfi Miklósnak* és vezérkarának az érdeme. Mert valóságos vezérkarra volt itt szükség, kutatókra, szervezőkre és a Röpülj Páva versenyein *Vass Lajos* kiemelkedő karmesteri nevelő munkájára. A Röpülj Páva idején éreztük meg, hogy milyen nagy jelentőségű volt *Kodály Zoltán* célkitűzése, az „éneklő fiatalságról, az éneklő Magyarországról”.

A Röpülj Páva megyei versenyein, elődöntőin már egyre nagyobb figyelem fordult a magyar népdal és a hazánkban élő nemzetiségek dalai felé. Ha rosszhiszeműen gondolnám, azt gondolnám, hogy „divatja” támadt a népdalnak. Mégis inkább úgy gondolom: becsülete támadt, visszahódította az éneket, zenét szerető nagy többséget. A középdöntőre már az egész ország figyelt és a Röpülj Páva versenyének végén az egész ország énekelte a legkedvesebb népdalokat.

Ezen a versenyen nagy hódítást végzett a magyar népdal, a magyar népzene. Nemcsak úgy, hogy a Rádió és a Televízió műsoraiban e verseny győztesei mindegyre szóhoz jutottak, vagy egy-egy népdal újra meg újra műsorra került, fontosabb az, hogy megalakultak az ún. „páva-körök”, számuk gyarapszik és őszintén remélem, hogy az önkéntes közművelődési programnak szerves része marad e körök munkája.

Az Arany Páva nagyrálátóbb tervet igyekezett megvalósítani: az első összefogó nemzetközi, népzenei, népdal versengés megvalósítását tűzte ki célul. Nagy feladat volt ez és nagy teljesítmény, akkor is, ha csak részben valósulhatott meg, mert őszinte sajnálatunkra a versenyre felkért országok közül elsősorban a szocialista országok jelentették be részvételüket — ha nem is mindnyájan — és mellettük csak Ausztria népzeneészei, énekesei álltak be a versenyzők közé. A versenyzők még így is egész Euráziát jelentették: hiszen Berlintől a Szaján hegyvidékig terjedt a résztvevők földrajzi köre és a Szovjetunió révén nemcsak az ott élő nagy szláv nemzetek vettek részt a versenyben, de a litvánok mellett a fiatal tuvai pásztor, valamint matuzsálem korú abházok és a fiatal azerbajdzsániak is. Ha csak hét nemzet vett is részt, mégis igen nagy kiterjedésű volt az Arany Páva versenye. E néhány sor lejegyzésekor számomra most nem az az érdekes, hogy mi is lett a verseny végső eredménye. A végső eredményt úgysem csak a díjak jelentik...

A végső eredménytől: a békés „Éneklő Európától” még messze vagyunk. De mégis, minden alkotó, békét szolgáló lépés ezért a célért születik. A mai nemzetközi versenyünk is szerény részese ennek a célkitűzésnek. A népek békéjét, egymás megértését, kulturánk közös alapjainak felmutatását szolgálja.

A néprajznak, és benne a népköltészetnek sajátos vonása a gazdag földrajzi, történeti, kulturális kapcsolatok meg-megújuló megteremtése. A népköltészet alkotásai mindegyre felmutatják a kultúrák találkozásait: a rokonságokat is, a hasonló megoldásokat és a következetes eltérést is. A népköltészetben egyszerre jelenik meg, szinte felesel egymással, vagy inkább ölelkezik a nemzeti és a nemzetközi. *Bartók Béla* vizsgálta a magyar népzene és a szomszéd népek zenéjét s ő szögezte le először nagy nyomtatékkal az egymástól elkülönítő nemzeti vonásokat is. Az Arany Páva versenyein is mindegyre felfigyelhettünk a különböző (német-osztrák-lengyel-bolgár, orosz-magyar stb.) népek dalainak előadásában a rokonságra vagy hasonlóságra és az eltérésekre egyaránt.

A nemzeti és nemzetközi nagy belső egységet ez a verseny mindennél jobban bizonyíthatta, és bizonyíthatta azt is, hogy egymás nemzeti kultúrájának eltérő vonásait éppen úgy tiszteletben kell tartanunk, mint a rokon vonásokat, s hogy a nemzetek közötti eltérések nem kell, hogy gyűlöletet ébresszenek, inkább egymás értékeinek megbecsülésére tanítanak.

Ez a tanulság — nem véletlenül — arra ösztökélte a résztvevőket, hogy az Arany Páva nemzetközi versenyt folytassuk, tovább építsük. Úgy tudjuk, hogy a következő versenyt Moszkvában a Szovjetunió kívánja megrendezni. Bizom abban, hogy nagy sikerrel, az első, kezdeményező versenynél nagyobb nemzetközi körben.

Ortutay Gyula

Megyei Honismereti KISZ-tábor Debrecenben

A honismereti táborozásnak már hagyományai vannak Hajdú-Bihar megyében: 1972-ben a KISZ védnöksége alatt s a Hazafias Népfront megyei Bizottságának közreműködésével a debreceni Nagyerdőn megrendezett Országos Ifjúsági Honismereti Tábor igen szép eredménnyel zárult (a Honismereti Híradó 1973. 3—4. száma írt róla). Most az adott szakkörvezetőkkel már könnyű feladat volt összehozni és megvalósítani 1974. június 11. és 16. között a Megyei Honismereti KISZ-tábort. A mintegy 50 résztvevő különböző szakcsoportokban

(helytörténeti, néprajzi, népzenei, munkásmozgalmi, ipartörténeti, természetvédelmi) sikeres pályamunkákat készített a tábor tartama alatt gyűjtött anyagból, s ezeket a Déri Múzeum adattárában helyezték el. A krónikairó szakcsoport tábortábori krónikában rögzítette az eseményeket. A szakcsoportok kirándultak Hajdúszoboszlóra, gyűjtöttek a Hortobágyon és Létavértesen. A tábor politikai vezetője *Terge Lajos*, a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottságának munkatársa, valamint szervezője *dr. Gazdag István* megyei levéltári igazgató elégedetten nyilatkoztak a tábor munkájáról, különösen az érdeklődő és tehetséges fiatalok tevékenységéről.

B. A.